

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

04 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Toma Nadejda,

Judecători - Cobzac Elena și Alerguș Constantin

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 martie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Salagor Pavel Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în sat. Xxxxx, r-nul Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

- 1. prima instanță : 03.11.2017 - 26.12.2017;*
- 2. instanța de apel : 12.01.2018 - 07.03.2018;*
- 3. instanța de recurs ordinar : 29.05.2018 - 04.07.2018.*

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința judecătoriei Drochia sediul Central din 26 decembrie 2017, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, a fost încetat procesul penal în cauză privindu-l pe Salagor Pavel, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.27-171 alin.(1) Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că la 31 martie 2017 aproximativ la ora 13:00, inculpatul Salagor Pavel aflându-se în locuința lui Xxxxx din satul Xxxxx, raionul Xxxxx și având intenția de a întreține un raport sexual, cunoscând cu certitudine că ultima suferă de o boală psihică, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra ori de a-și exprima voința, a atentat la întreținerea unui raport sexual forțat cu ea. Într-un moment în casă a apărut fratele victimei, Xxxxx care l-a observat pe făptuitor parțial dezbrăcat în partea de jos a corpului. Astfel, din motive independente de voința lui, Salagor Pavel nu și-a dus intenția sa criminală până la capăt.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul în Procuratura raionului Drochia, Tomac Marin, care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a

sentinței în latura încasării cheltuielilor judiciare, pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasate din contul inculpatului Salagor Pavel cheltuielile judiciare suportate pe cauza penală în sumă de 13528 lei pentru efectuarea expertizelor medico-legale, în rest sentința să fie menținută fără modificări.

În apel procurorul a invocat, că instanța de fond a ignorat prevederile art.227-229 Cod de procedură penală, cu privire la achitarea de către inculpat a cheltuielilor judiciare ale statului pentru efectuarea expertizei medico-legale în sumă totală de 13528 lei, cu toate că două expertize medico-legale în cauza dată au fost solicitate de apărătorul Carmanschi Sergiu în interesele inculpatului Salagor Pavel.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 martie 2018, apelul declarat de procurorul Tomac Marin a fost respins ca fiind nefondat, cu menținerea hotărârii atacate fără modificări.

4.1. În motivarea soluției date instanța de apel a considerat că, judecând cauza penală, instanța de fond a respectat normele procesual-penale și normele penale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală.

În această ordine de idei, Colegiul penal a reținut, că prezenta cauză penală a fost judecată de către instanța de fond în temeiul art.364¹ Cod de procedură penală, adică în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, acceptate de inculpat în corespundere cu alin.(3) a normei vizate prin cererea depusă până la începerea cercetării judecătorești, potrivit căreia el a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu.

Respectiv, audiindu-l sub jurământ în ce privește recunoașterea bazei probante administrate pe caz și a faptelor reținute în rechizitoriu, instanța de fond, în corespundere cu art.364¹ Cod de procedură penală, prin încheiere protocolară i-a admis cererea pe motiv, că din probele administrate rezultă că fapta îi este stabilită, iar în cauză sânt suficiente date privind personalitatea sa, ce ar permite stabilirea corectă a pedepsei penale, după care a recurs la interogarea inculpatului potrivit regulilor de audiere a martorilor, efectuând cercetarea nemijlocită a bazei probante administrate pe caz, cu expunerea detaliată în conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată și în sentința adoptată.

Instanța de apel a menționat că la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia de încetare a procesului penal în privința lui Salagor Pavel învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art.27-171 alin.(1) Cod penal. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect și obiectiv apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

În viziunea instanței de apel atât la faza urmăririi penale, cât și în instanța de

fond și cea de apel inculpatul Salagor Pavel a recunoscut fapta săvârșită, depunând sub jurământ declarații consecutive referitor la cele comise, acestea coroborând întru tot cu restul probelor administrate pe caz, ce se conțin în rechizitoriul din dosarul penal și care au fost reflectate în partea descriptivă a sentinței.

Probele verbale coroborează întru tot cu cele material-scrise administrate pe caz, cărora instanța de fond, după cercetarea lor în ședința de judecată, le-a dat o apreciere obiectivă și legală în corespundere cu prevederile art.93-101 Cod de procedură penală.

Drept rezultat, instanța de fond în baza probelor administrate pe caz, corect a concluzionat ca fiind dovedită vinovăția inculpatului Salagor Pavel în tentativă de viol, acțiunile lui corect fiind încadrate la art.27-171 alin.(1) Cod penal.

Colegiul penal a reținut, că art.27-171 alin.(1) Cod penal prevede răspunderea penală pentru tentativă de violul, adică „raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei sau profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra ori de a-și exprima voința, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 5 ani...”, face parte din Capitolul IV Infrațiuni privind viața sexuală și conform art.16 alin.(3) Cod penal constituie infracțiune mai puțin gravă.

Instanța de apel a menționat că din prevederile art. 109 Cod penal rezultă, că infracțiunile prevăzute la art.27-171 alin.(1) Cod penal sânt din Capitolul IV Infrațiuni privind viața sexuală, potrivit alin.(3) art.16 Cod penal, fac parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave și se încadrează în categoriile indicate la alin.(1) art.109 Cod de procedură penală pentru care este permisă împăcarea părților.

Instanța de apel a menționat că procurorul a contestat sentința doar în latura cheltuielilor judiciare.

În acest sens, Colegiul penal a considerat, că instanța de fond corect a trecut în contul statului cheltuielile judiciare în mărime de 13528 lei.

Instanța de apel a conchis că din materialele cauzei rezultă, că au fost efectuate expertiza judiciară nr.138 din 01.04.2017 în sumă de 88,00 lei (f.d.61-62), expertiza judiciară nr.137 din 01.04.2017 în sumă de 88,00 lei (f.d.69-70), expertiza judiciară nr.143 din 02.05.2017 în sumă de 10850,00 lei (f.d.75-78), expertiza judiciară nr.68D din 09.06.2017 în sumă de 320,00 lei (f.d.91), expertiza judiciară nr.67D din 09.06.2017 în sumă de 320,00 lei (f.d.94-95), expertiza judiciară nr.50a-2017 din 30.06.2017 în sumă de 1862,00 lei (f.d.100-102), în sumă totală de 13528 lei la solicitarea organului de urmărire penală.

Colegiul penal a statuat, că expertiza judiciară este o probă, care de rând cu celelalte probe acumulate pe parcursul urmăririi penale de către partea acuzării, au menirea de a demonstra în instanță vinovăția inculpatului în comiterea faptei prejudiciabile imputate acestuia.

Sub acest aspect, instanța de apel a menționat obligația pozitivă a statului de a colecta probe necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului

și implicit asumarea cheltuielilor aferente procesului din contul statului - în cazul dat a cheltuielilor în sumă de 13528 lei pentru efectuarea expertizelor judiciare menționate mai sus.

În această ordine de idei, Colegiul penal a reținut, că argumentele invocate de către apelant în susținerea solicitării de încasare a cheltuielilor judiciare sunt neîntemeiate, deoarece dispozițiile art.143 alin.(1) Cod de procedură penală, prevăd că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art.143 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală).

Tot aici, instanța de apel a considerat necesar de a face trimitere la prevederile alin.(3) art.227 Cod de procedură penală, care stipulează că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

În cazul dat expertizele judiciare au fost solicitate de organul de urmărire penală, fiind doar completate cu întrebări de partea apărării la cunoștința cu ordonanțele de numire a expertizelor.

Drept urmare a celor invocate, s-a indicat că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, dar nu a inculpatului, după cum pledează procurorul.

În concluzie, Colegiul penal a considerat corecte soluțiile instanței de fond referitor la trecerea cheltuielilor judiciare în contul statului și referitor la încetarea procesului penal din motivul împăcării părților.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar în termen la data de 25 aprilie 2018 de către procurorul în Procuratura de circumscriptie Bălți, Pasat Liliana, prin care indicînd temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei atacate, cu remiterea cauzei spre o nouă rejudecare în instanța de apel.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat următoarele motive :

- hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;
- recurentul consideră neargumentată excluderea încasării de la Salagor Pavel în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 13528 lei de către instanțele de judecată, pe motiv ca expertizele judiciare au fost ordonate de organul de urmărire penală în vederea constatării vinovăției inculpatului, care la rîndul său au determinat încadrarea juridică a faptei și reprezintă un act procedural ce ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sînt puse în sarcina acuzării, astfel este obligația statului de a-și asuma cheltuielile aferente procesului penal;

- instanța însă a omis faptul ca 2 expertize medico-legale au fost dispuse de organul de urmărire penală la demersul apărătorului S. Carmanschi în interesele

inculpatului;

- instanțele de judecată au interpretat eronat prevederile art.227 alin. (1), (2) pct. pct. 1), 5), art. 227 alin. (3), art.228 alin.(3), art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală;

- recurentul consideră, că instanțele de judecată nu au clarificat obiectiv, necesitatea încasării cheltuielilor de judecată, adoptînd o decizie neargumentată în această latură.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen în conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Recurentul în recursul ordinar declarat, indică temeiul de casare a hotărârii instanței de apel, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Lecturând textul deciziei instanței de apel, Colegiul penal constată, că decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legală și întemeiată, în legătură cu ce nu se constată prezența erorilor prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6.1. Referitor la temeiul de recurs invocat de recurent prin prisma pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal constată că acesta nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. 1), 5), 417 alin. 8) Cod de procedură penală, hotărârea cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Colegiul penal constată că argumentele din recursul declarat de procurorul Pasat Liliana sunt neîntemeiate, iar motivele aduse în susținerea temeiurilor invocate nu pot fi reținute, hotărârile instanțelor corespunzând tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legale și întemeiate.

Instanța de recurs, respinge argumentele recurentului, precum că cheltuielile de judecată suportate de către stat în cauza penală de învinuire a lui Salagor Pavel urmează să fie încasate din contul acestuia or, acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului.

Astfel, Colegiul penal reține că, normele procedural penale nu prevăd expres achitarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, ceea ce constituie cheltuieli pentru efectuarea expertizei, iar prevederile legale la care face trimitere acuzatorul de stat, nu prevăd astfel de cheltuieli, ce pot fi încasate din contul inculpatului.

Aceste norme procedurale invocate de acuzatorul de stat și menținute de prima instanță și instanța de apel nu reglementează încasarea din contul inculpatului a mijloacelor bănești, cu titlul de cheltuieli pentru efectuarea expertizei, care sunt achitate din bugetul de stat.

Procurorul solicită în baza art. 227-229 Cod de procedură penală, încasarea cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizelor : nr.138 din 01.04.2017 în sumă de 88,00 lei (f.d.61-62), expertiza judiciară nr.137 din 01.04.2017 în sumă de 88,00 lei (f.d.69-70), expertiza judiciară nr.143 din 02.05.2017 în sumă de 10850,00 lei (f.d.75-78), expertiza judiciară nr.68D din 09.06.2017 în sumă de 320,00 lei (f.d.91), expertiza judiciară nr.67D din 09.06.2017 în sumă de 320,00 lei (f.d.94-95), expertiza judiciară nr.50a-2017 din 30.06.2017 în sumă de 1862,00 lei (f.d.100-102), în sumă totală de 13528.

Colegiul penal reține că potrivit prevederilor art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevede că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, totodată fiind relevante prevederile art.143 alin.(2) Cod de procedură penală (red. Legii Nr.66 din 05.04.2012), care stipulau că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat, iar modificările la norma dată din 09.02.2018, nu au efect retroactiv.

În această ordine de idei, Colegiul penal menționează că cerințele procurorului în acest sens sunt neîntemeiate, deoarece art.143 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art.143 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală).

Astfel, se reține că efectuarea expertizelor în sumă totală de 13528 lei, au fost ordonate de către organul de urmărire penală, fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării. În sensul dat, Colegiul penal constată faptul că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea

infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statutului.

În această ordine de idei, Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a respins solicitarea procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, ca fiind nefondată.

Prin urmare, argumentele recurentului sunt neîntemeiate, decizia instanței de apel fiind bine argumentată, motivată și în concordanță cu prevederile art. 394 Cod de procedură penală.

Respectiv, analizând materialele cauzei și hotărârea instanței de apel, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiul invocat de către procuror nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 martie 2018, în cauza penală privindu-l pe *Salagor Pavel Xxxxx* ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **04 iulie 2018**.

Președinte

Judecători

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Alerguș Constantin